

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף פ"א
Some of the topics we will learn about include:

--- One who eats or performs מלאכה on Yom Kippur -
inadvertently -

A

One who eats
or performs מלאכה
on Yom Kippur
בשוגג

B

The gemara discusses the concept of תוספות יום הכפורים, the מצות מושה to add time to the beginning and end of Yom Kippur and will examine the source in the Torah for this law.

B

The Concept of
תוספות יום הכפורים
and its source in the Torah

C

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

בהעלם אחד refers to one period of forgetfulness. If one accidentally performed more than one sin for which one is normally חייב כרת in one period of forgetfulness, he only brings one korban to atone for these sins.

תוספת יום הכפורים, extending the time period for the laws pertaining to Yom Kippur - both in regard to עינוי - fasting, and regarding מלאכה - working - both before and after the day itself, is a mitzvas Aseh דאורייתא. However, one is not חייב כרת, nor is one עובר לאו if he transgresses the Yom Kippur laws in this תוספת time period.

C

בהעלם אחד
תוספת יום הכפורים

1 So let's review.....

The Gemara on this Daf begins by elaborating on the final Halacha of the Mishnah at the beginning of the Perek;
 כל האוכלים מצטרפין לככותבת
 וכל המשקין מצטרפין למלא לוגמיו
 האוכל ושותה אין מצטרפין
 Although all food OR all drinks combine for their respective minimum שיעור, but eating AND drinking do not combine for the שיעור of Yom Kippur.
 Rav Chisda and Resh Lakish suggest that this opinion conforms to Rav Yehoshua's opinion in the Mishnah in Maseches Meila, regarding Tumah
 כלל א"ר יהושע כל שטומאתו ושיעורו שוה מצטרף
 Several items that are טומא can combine to form a שיעור of טומאה only if they have the same degree of טומאה, and the same שיעור of טומאה. If not, they cannot be מצטרף. So too, our mishna says that אכילה and שתיה is not מצטרף, because they do not have the same שיעור.
 However, Rav Nachman and Rebbe Yochanan disagree, and maintain that
 שם טומאה אחד הוא אפילו תימא רבנן - even the Rabanan who hold all טומאות can be מצטרף, would agree that אכילה and שתיה are not מצטרף, because regarding Yom Kippur, the point of the שיעור is משום יתובי דעתא הוא
 והאי לא מיתבא דעתיה
 The Chachamim determined that a full אכילה of כותבת הגסה, or a full לוגמיו of שתיה will relieve the hunger or thirst, but a partial שיעור of each, even when combined, will not relieve nor the hunger nor the thirst. Therefore, all would agree that
 האוכל ושותה אין מצטרפין

2 Zugt the Mishna -

אכל ושותה בהעלם אחד
 אינו חייב אלא חטאת אחת
 If one ate and drank בשוגג, inadvertently, in one period of forgetfulness, he brings only one חטאת. As Rashi explains;
 דחד שמא הוא
 דאכילה ושתיה מחד קרא נפקי
 Eating and drinking is considered one and the same איסור.
 However,
 אכל ועשה מלאכה
 - חייב שתי חטאות
 If he ate and did a מלאכה on Yom Kippur, he must bring two Korbanos Chatas, because as Rashi explains;
 תרי שמות נינהו
 דמתרי קראי נפקי
 They are two separate איסורים.

1

כל האוכלים מצטרפין לככותבת

וכל המשקין מצטרפין למלא לוגמיו

כאוף ולותב אין מצטרפין

רב חסדא - ריש לקיש

כלל א"ר יהושע כל שטומאתו ושיעורו שוה מצטרף

רב נחמן - רבי יוחנן

אפילו תימא רבנן שם טומאה חד היא מצטרף are טומאות

would agree that שתיה and אכילה are not מצטרף משום יתובי דעתא הוא והאי לא מיתבא דעתיה

Several items can combine - only if they have the same degree and שיעור of טומאה

2

אכל ושותה בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת

one period of forgetfulness

דחד שמא הוא דאכילה ושתיה מחד קרא נפקי Eating & drinking is the same איסור

אכל ועשה מלאכה חייב שתי חטאות

תרי שמות נינהו דמתרי קראי נפקי They are two separate איסורים

3 Before we review the ensuing Gemara, let's review the Braisa mentioned on Amud Bais, which finds an apparent contradiction in the following posuk;
 שבת שבתון הוא לכם
 ועניתם את נפשותיכם
 בתשעה לחדש בערב
 מערב עד ערב תשבתו שבתכם
 indicates that the fast begins at night, while
 מבעוד יום - during the day, Erev Yom Kippur. The resolution is
 הא כיצד מתחיל ומתענה מבעוד יום
 מכאן שמוסיפין מחול על הקודש
 We indeed begin the fast during the day, because there is a Mitzvah to add to the holy day of Yom Kippur - at its onset. This is referred to as יום הכיפורים.

3

the fast begins שבת שבתון הוא לכם *the fast begins*
 ועניתם את נפשותיכם
 בתשעה לחדש בערב
 מערב עד ערב תשבתו שבתכם
 הא כיצד - מתחיל ומתענה מבעוד יום
 מכאן שמוסיפין מחול על הקודש
 We indeed begin the fast during the day, because there is a Mitzvah of
 תוספת יום הכיפורים
 בכניסתו
 at its onset

4 From the words מערב עד ערב we learn that יום הכיפורים also applies ביציאתו - at the end Yom Kippur, as it leaves. From תשבתו we learn תוספת שבת for every Shabbos, and from שבתכם we learn תוספת יום טוב for all טובים. Thus, כל מקום שנאמר שבות מוסיפין מחול על הקודש Where ever the Torah tells us to rest and refrain from work, we must add some time from the mundane to the holy.

4

מערב עד ערב תשבתו שבתכם
 and for all ימים טובים
 מערב עד ערב תשבתו שבתכם
 מציאתו
 at its ending
 for every Shabbos
 כל מקום שנאמר שבות מוסיפין מחול על הקודש

5 However, the Gemara on Amud Alef cites a Braisa which teaches that תוספת יום הכיפורים is a Mitzvah only, but there is no עונש, nor even a לאו, for תוספת מלאכה nor for תוספת עינוי. This is derived from the following Psukim:
 No תוספת מלאכה בעצם היום הזה
 וכל הנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה
 על עיצומו של יום ענוש כרת
 ואינו ענוש כרת על תוספת מלאכה
 No תוספת עינוי בעצם היום הזה ונכרתה
 על עיצומו של יום ענוש כרת
 ואינו ענוש כרת על תוספת עינוי
 No תוספת מלאכה לאו לאו זהו
 וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה
 על עיצומו של יום הוא מוזהר
 ואינו מוזהר על תוספת מלאכה
 קל וחומר by תוספת מלאכה תוספת עינוי לאו לאו
 =====

5

A Braisa teaches that תוספת יום הכיפורים is a Mitzvah only, but there is no עונש
 תוספת מלאכה for עונש
 וכל הנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה
 ואינו ענוש כרת על תוספת מלאכה
 תוספת עינוי for עונש
 כי כל הנפש אשר לא תעונה בעצם היום הזה ונכרתה
 ואינו ענוש כרת על תוספת עינוי
 תוספת מלאכה לאו לאו
 וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה
 ואינו מוזהר על תוספת מלאכה
 תוספת עינוי for לאו לאו
 קל וחומר by תוספת מלאכה תוספת עינוי

6 Now, regarding Yom Kippur day itself, the above Posuk is a clear
 אזוהרה למלאכה של יום עצמו
 However, Raish Lakish points out that there is no clear
 אזוהרה לעינוי של יום עצמו
 Because there is no grammatically correct way to write a
 negative commandment to inflict עינוי upon oneself.

6 וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה
 Regarding Yom Kippur day itself,
 the above Posuk is a clear
 אזוהרה למלאכה של יום עצמו

7 The Gemara though gives several possible לימודים from which we can learn
 אזוהרה לעינוי של יום עצמו,
 either by גזירה שוה, or an extra word or words.

7 אזוהרה לעינוי של יום עצמו

3	2	1
גזירה שוה עינוי - עינוי	גזירה שוה עצם - עצם	גזירה שוה ממלאכה
וענייתם את נפשותיכם על דבר אשר עינה את אשת רעהו	5	4
שבת שבתון מראשית -4	הוא גופיה שבת איקרי	שבת שבתון משבת בראשית
הוא גופיה שבת איקרי דכתיב תשבתו שבתכם -5	דכתיב תשבתו שבתכם	
In all of these לימודים we would say מה להלן לא ענש אלא אם כן הזהיר אף כאן לא ענש אלא אם כן הזהיר =====		

אם אלא לא ענש אלא אם כן הזהיר
אף כאן לא ענש אלא אם כן הזהיר

8 The Gemara derives another teaching from the Pasuk
 שבת שבתון הוא לכם
 וענייתם את נפשותיכם
 בתשעה לחדש בערב
 מערב עד ערב תשבתו שבתכם
 The Posuk says;
 וענייתם את נפשותיכם בתשעה
 וכי בתשעה מתעניין והלא בעשור מתעניין
 We fast on the tenth, not on the ninth?
 Rather this comes to teach:
 כל האוכל ושותה בתשיעי
 מעלה עליו הכתוב כאילו
 התענה תשיעי ועשירי
 Whoever eats and drinks on the 9th day of Tishrei, Erev Yom
 Kippur, receives reward as if he fasted on both the 9th and 10th
 day.
 =====

8 שבת שבתון הוא לכם
 וענייתם את נפשותיכם
 בתשעה לחדש בערב
 מערב עד ערב תשבתו שבתכם

We fast on the tenth, not on the ninth!

וכי בתשעה מתעניין והלא בעשור מתעניין
 ופלא ביטוי אמרין
 ?

א פאול וסומב במלוי
 מיאוב עליו הכתוב כאילו בתשעה תשיעי ועשירי
 its as if he fasted on both days!

9 The Gemara returns to the Mishnah on Amud Alef; אכל אוכלין שאינן ראויין לאכילה ושתה משקין שאינן ראויין לשתיה ושתה ציר או מוריים פטור
If one ate foods on Yom Kippur, that are normally not eaten, either because they are inedible, or generally not eaten by themselves, he is exempt from a Korban, because this is not considered Halachic eating on Yom Kippur.

10 ת"ר אכל עלי קנים פטור לולבי גפנים חייב
Leaves of trees are not considered edible, whereas leaves of a grapevine within 30 days of its sprouting are considered edible.

11 The Mishna had mentioned that ציר ומוריים eaten on Yom Kippur is פטור, and not considered food. The gemara infers that חומץ - vinegar is considered food, which follows the opinion of Rebbe. Rav Giddel ruled that the Halacha in this matter does not follow the opinion of Rebbe, and the following year, entire groups of people went out and drank vinegar on Yom Kippur. Rav Giddel was very upset and explained to them that this was not his intention. He made 3 distinctions:
אימר דאמרי אנא דיעבד לכתחלה מי אמרי
אימר דאמרי אנא פורתא טובא מי אמרי
אימר דאמרי אנא חי מזוג מי אמרי
I was referring to a case where someone accidentally drank a small amount of undiluted vinegar, in which case he would not be liable for a קרבן, but I did not mean to say that one may לכתחילה drink a larger amount of diluted vinegar on Yom Kippur.

9 אכל אוכלין שאינן ראויין לאכילה ושתה משקין שאינן ראויין לשתיה ושתה ציר או מוריים פטור
because this is not considered Halachic eating on Yom Kippur

10 ת"ר אכל עלי קנים פטור לולבי גפנים חייב
leaves of a grapevine within 30 days of its sprouting are considered edible

11 חומץ vinegar
רב גידל NOT FOOD רבי FOOD
the following year entire groups of people drank vinegar on Yom Kippur
Rav Giddel became very upset. . .
אימר דאמרי אנא דיעבד - לכתחלה מי אמרי
אימר דאמרי אנא פורתא - טובא מי אמרי
אימר דאמרי אנא חי - מזוג מי אמרי
I did not mean to say that one may לכתחילה drink a larger amount of diluted vinegar on Yom Kippur